

De gemeenteraad van Dronten

Onderwerp: herziene versie procesnotitie Omgevingswet

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 20 juni 2019 stelde uw Raad het plan van aanpak voor de raadswerkgroep Omgevingswet vast. Bij dit plan van aanpak is in de bijlage een procesnotitie opgenomen. In deze procesnotitie is kort uiteengezet wat de Omgevingswet inhoudt en op welke manier de gemeenteraad betrokken is en op welke momenten.

Inmiddels zijn we verder in de tijd en is er meer duidelijkheid over een aantal onderwerpen. Daarom is de procesnotitie op onderdelen aangepast, in overleg met de werkgroep Omgevingswet. Het betreft met name een verdere invulling van de stukken die aan de Raad zullen worden aangeboden ter besluitvorming en een aangepaste tijdlijn. De aangepaste onderdelen zijn geel gearceerd. Het overige is dus allemaal gelijk gebleven.

In de bijlage treft u de herziene procesnotitie aan. Heeft u hierover nog vragen, dan kunt u contact opnemen met Harriët Donker, programmamanager Omgevingswet, telefoonnummer (0321) 388 224.

Hoogachtend,

Het college van Dronten,

Drs. T. van Lenthe
Secretaris

drs. J.P. Gebben
Burgemeester

Bijlage(n): 1

Procesnotitie Omgevingswet gemeente Dronten

De rol van de raad binnen het proces van de invoering van de Omgevingswet

April 2019

Inhoudsopgave

1. Aanleiding procesnotitie Omgevingswet Dronten	3
2. Nieuw stelsel omgevingsrecht.....	3
2.1 Transitie en transformatie van fysiek domein	3
2.2 De Omgevingswet in vogelvlucht	4
3. Drie opgaven in negen speerpunten	6
4 Hoe aan te vliegen? Drie hoofdvragen voor de gemeenteraad als leidraad.....	8
4.1 Hoe wil Dronten dat het stelsel eruitziet?.....	8
4.1.1 Project Leidende principes	8
4.1.2 Project Instrumenten.....	10
4.1.3 Project Manier van werken	11
4.1.4 Project DSO	11
4.1.5 Oefenprojecten.....	11
4.2 Welke tijdspad kiezen we?	12
4.3 Inzet van mensen en middelen.....	13
Bijlage 1: Noodzakelijke acties.....	14
Bijlage 2 Achtergrondinformatie	16

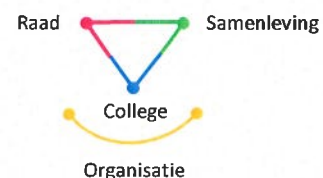
1. Aanleiding procesnotitie Omgevingswet Dronten

Per 1 januari 2021 treedt de Omgevingswet in werking. Het betreft een complete en complexe stelselherziening van het omgevingsrecht. Dit zal een grote impact hebben op ons beleid, onze regelgeving, onze organisatie en ook op onze werkwijze, houding en gedrag.

Vier 'spelers'

De invoering van de Omgevingswet vereist inspanning en samenspel van vier spelers:

raad + college + organisatie + samenleving. Iedere speler vanuit de eigen positie, de eigen rol en de eigen verantwoordelijkheid.

Vanuit de organisatie is een invoeringsprogramma Omgevingswet opgezet om de invoering van de wet te begeleiden. Gedurende het invoeringstraject moeten en keuzes gemaakt worden door college en Raad en keuzes door directie en management. Het is belangrijk dat elke speler zijn eigen rol en verantwoordelijkheid neemt, maar ook dat we elkaar regelmatig ontmoeten om informatie uit te wisselen, om zaken af te stemmen, om besluiten te nemen. Het ontmoeten borgt dat we met elkaar in dezelfde richting blijven koersen. De gemeenteraad wordt daarbij van harte uitgenodigd om gedurende het invoeringsproces gebruik te maken van de kennis en kunde vanuit de ambtelijke organisatie. Het eerste aanspreekpunt daarvoor is de programmamanager, Harriët Donker, bereikbaar via secretariaatow@dronten.nl.

Doelen van deze notitie

Deze procesnotitie is opgesteld op verzoek van de leden van de raads werkgroep Omgevingswet. Het doel van de notitie is drieledig:

1. Raadsleden een korte inkijk te geven in de achtergronden en doelen van de Omgevingswet
2. Een beeld te geven van de zaken waarover de Raad zich straks moet uitspreken
3. Een globaal tijdspad voor de Raad aan te geven.

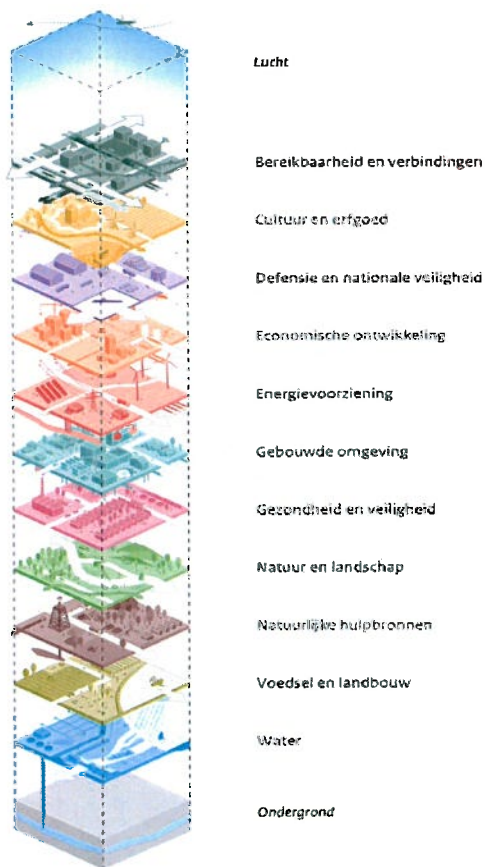
Dit document vraagt nog geen inhoudelijke keuzes over de vraag hoe we de uitvoering willen oppakken.

2. Nieuw stelsel omgevingsrecht

2.1 Transitie en transformatie van fysiek domein

De Omgevingswet treedt per 1 januari 2021 in werking. De Omgevingswet bundelt 26 wetten en talloze AMVB's op het gebied van de fysieke leefomgeving tot één nieuwe wet. Het is meer dan alleen een wet, het betreft een complete en complexe stelselherziening, een transitie en transformatie binnen het fysieke domein.

Het nieuwe stelsel richt zich op de fysieke leefomgeving (FLO). Dat is breder dan ruimtelijke ordening. Ook milieu, natuur, cultureel erfgoed, water, lucht, bodem en gezondheid behoren ertoe. Alle activiteiten die gevolgen hebben voor de fysieke leefomgeving vallen onder de wet. De Omgevingswet faciliteert ook sociaal-domein-doelen. Denk aan de relatie tussen fysieke leefomgeving en sociale cohesie, inclusieve samenleving, gezondheid, veiligheid. De reikwijdte van het nieuwe stelsel is dus groot en raakt veel beleidssectoren. **Maatschappelijk doel** van de Omgevingswet is balans borgen tussen beschermen en benutten van die fysieke leefomgeving. Voorkomen dat kwaliteiten verloren gaan door initiatieven maar ook voorkomen dat initiatieven vastlopen door teveel beschermingsdrang. **Dat vraagt dus sturing op initiatieven** door het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag is in veel gevallen de gemeente, maar ook provincie en waterschap zijn bevoegd gezag.

De fysieke leefomgeving

2.2 De Omgevingswet in vogelvlucht

Hieronder schetsen we in het kort waar de Omgevingswet om gaat.

Doelen en uitgangspunten van de wet

Er worden dagelijks *initiatieven* genomen door overheid, marktpartijen of samenleving. In het belang van de fysieke leefomgeving wil het bevoegd gezag die initiatieven kunnen sturen. Als *sturingsmiddel* is er een *stelsel* omgevingsrecht.

Het huidige stelsel presteert echter onvoldoende want

- het is niet toegesneden op ontwikkelingen in de samenleving;
- het is te complex, versnipperd en in onbalans;
- er is in Nederland een bestuurscultuur gegroeid die de kwaliteit van de uitvoering niet ten goede komt.

De wetgever streeft daarom vier *verbeterdoelen* na:

Naast de verbeterdoelen heeft de wetgever enkele **uitgangspunten** benoemd:

- stel de gebruiker centraal
- gebiedsgericht denken (maatwerk) vormt uitgangspunt
- het streven is minder regeldichtheid
- veel meer participatie en vooral ook aan de voorkant
- vertrouwen als basis

De wetgever introduceert met de Omgevingswet een compleet nieuw stelsel:

- centrale wetgeving (Omgevingswet, vier AMvB's, regelingen)
- nieuw instrumentarium
- een Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

De invoering van de Omgevingswet behelst, naast het organiseren van de wetstechnische wijzigingen, vooral ook de invoering van een andere manier van werken om de doelen te kunnen behalen.

Kerninstrumenten

Het instrumentarium bevat vier **kerninstrumenten**, die elk op hun eigen niveau inhoud geven aan de uitvoering van de Omgevingswet. De kerninstrumenten zijn:

- Omgevingsvisie
- Omgevingsprogramma¹
- Omgevingsplan
- Omgevingsvergunning

De gemeenteraad stelt straks een *Omgevingsvisie* vast (verplichting). In deze visie legt de Raad vast wat hij op hoofdlijnen beoogt met de fysieke leefomgeving in Dronten. De visie moet uiterlijk 1 januari 2024 zijn vastgesteld.

De visie kán verder worden uitgewerkt in *Omgevingsprogramma's*. In een *Omgevingsprogramma* kan het beleid dat in de Omgevingsvisie is opgenomen, verder worden uitgewerkt. Het vaststellen van Omgevingsprogramma's is een bevoegdheid van het college. De raad controleert het college op de uitvoering.

¹ N.B. In de Omgevingswet is het Omgevingsprogramma één van de kerninstrumenten die in de wet wordt genoemd. Dit moet niet verward worden met het invoeringsprogramma Omgevingswet, dit betreft namelijk de organisatorische structuur die in Dronten gekozen is om de invoering van de wet soepel te laten verlopen, analoog aan de programmastructuur die destijds voor de decentralisaties in het Sociaal Domein is opgezet. Als het gaat om het kerninstrument, dan wordt altijd gesproken over het *Omgevingsprogramma*.

Er komt straks één *Omgevingsplan* voor de hele gemeente Dronten, die door de gemeenteraad wordt vastgesteld. Dit Omgevingsplan bevat alle regels over de fysieke leefomgeving die de gemeente stelt binnen haar grondgebied. Hiertoe horen bijvoorbeeld alle huidige bestemmingsplannen. Het Omgevingsplan kent het karakter van een verordening. In het Omgevingsplan komt tot uitdrukking of de gemeenteraad kiest voor het sturen op doelen of voor een gedetailleerdere sturing op diverse onderwerpen. Vanaf 1 januari 2021 worden de huidige bestemmingsplannen en diverse andere regels door de wetgever bestempeld als Omgevingsplan. Dit is dan nog niet het Omgevingsplan zoals dat beoogd is. Dat document zal uiterlijk 1 januari 2029 moeten zijn vastgesteld door de gemeenteraad.

De doorlooptijd voor het afhandelen van een *vergunningsaanvraag* wordt verkort van 26 naar 8 weken. De Omgevingswet zet ook in op minder vergunningverlening. Het uitgangspunt van de wetgever is dat alles mag, tenzij er een vergunningsplicht is. Er wordt meer verwacht van de gemeente als mogelijkhedenmaker.

Participatie

Een belangrijk element van de Omgevingswet is participatie. De gemeente wordt verwacht dat zij op diverse onderwerpen, waaronder het vaststellen van de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan, inwoners betreft bij de totstandkoming. Dit is als verplichting opgenomen in de wet. Andersom wordt er van een initiatiefnemer verwacht dat hij zelf actief andere belanghebbenden betreft en aantoonbaar een stem geeft in het initiatief.

Digitaal Stelsel Omgevingswet

De hele Omgevingswet wordt ondersteund door het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Uiteindelijk moeten alle burgers én overheden via een website precies kunnen zien welke regels er gelden voor een bepaald gebied. Dit moet ook visueel gepresenteerd worden (via een soort Google Maps) en de regels moeten vertaald worden in begrijpelijke taal. Via deze website kunnen initiatiefnemers ook hun vergunning aanvragen.

Paradigmashift (anders werken)

Aanvullend vraagt de wetgever een andere manier van werken. In de memorie van toelichting op de Omgevingswet wordt in dit kader gesproken van een "*paradigmashift in (bestuurs)cultuur*"; een dringend verzoek om te komen tot een andere manier van werken en daarmee tot een betere kwaliteit van de uitvoering.

Samengevat:

- De wetgever wil verbeteringen in de sturing aan het fysieke domein
- De wetgever reikt daar een nieuw stelsel voor aan
- en vraagt van het bevoegd gezag een andere manier van werken en besturen.

3. Drie opgaven in negen speerpunten

Casco

Er komt dus een nieuw stelsel om (bij)sturing te kunnen geven aan de initiatieven in de fysieke leefomgeving. De wetgever levert dat nieuwe stelsel slechts 'casco' op; het is aan de gemeenten om het verder zelf in te richten.

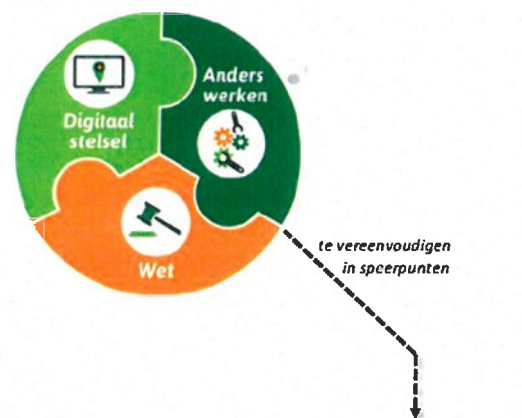
Opgaven

De invoering van de Omgevingswet omvat drie opgaven:

1. Instrumenten
2. Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)
3. Andere manier van werken

Zoals aangegeven, gaat de Omgevingswet vooral ook over een andere manier van werken. Dit komt dan ook in vier van de negen speerpunten terug.

Negen speerpunten

- SP 1 > Omgevingsvisie
- SP 2 > Programma's
- SP 3 > Omgevingsplan
- SP 4 > Omgevingsvergunning
- SP 5 > Manier van werken samenleving
- SP 6 > Manier van werken raad / college
- SP 7 > Manier van werken interne collega's
- SP 8 > Manier van werken met ketenpartners
- SP 9 > Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

4 Hoe aan te vliegen? Drie hoofdvragen voor de gemeenteraad als leidraad

Startpunt van denken

- Het stelsel is bedoeld om te sturen op de fysieke leefomgeving.
- Het huidige stelsel loopt vast, daarom komt er een stelselherziening.
- Dat nieuwe stelsel moet het op een aantal punten beter gaan doen (maatschappelijk doel, verbeterdoelen, uitgangspunten).
- Wetgever biedt daarvoor nieuwe wetgeving (Omgevingswet, vier AMvB's, regelingen, aanvullings- en invoeringswetten).
- Wetgever verplicht ons tot inrichten van een nieuw instrumentarium en Digitaal Stelsel Omgevingswet.
- Wetgever verzoekt om een verschuiving in (bestuurs)cultuur; een dringend verzoek om te komen tot een andere manier van werken
 - in het samenspel in de ambtelijke organisatie tussen collega's
 - in het samenspel met de samenleving
 - in het samenspel met de ketenpartners
 - in samenspel tussen raad en college

De opgave wordt dan: zet dat in elkaar, passend bij de gemeente Dronten. Meer specifiek: [richt de negen speerpunten in](#).

Dat gegeven leidt tot drie hoofdvragen waar de gemeente een antwoord op moet gaan geven:

1. Hoe wil Dronten dat het stelsel eruitziet?
Wat is de best bij Dronten passende inkleuring van het stelsel?
2. Welk tijdspad kiezen we?
3. Welke inzet van mensen en middelen hebben we ervoor over?

Deze hoofdvragen worden hieronder verder uitgewerkt, zonder er een inhoudelijk antwoord op te geven.

4.1 Hoe wil Dronten dat het stelsel eruitziet?

Om te zorgen voor een goede invoering van de Omgevingswet is er vanuit de organisatie een invoeringsprogramma opgezet. Binnen dit invoeringsprogramma zijn diverse projecten geformuleerd. Deze projecten moeten er uiteindelijk voor zorgen dat de juiste beslissingsbevoegden op de juiste momenten keuzes kunnen maken die van invloed zijn op de vraag: "hoe wil Dronten dat het stelsel eruit ziet?" Hieronder worden de projecten kort beschreven en wordt aangegeven wie er beslissingsbevoegd zijn.

4.1.1 Project Leidende principes

Doel van de Omgevingswet is te sturen op de balans tussen het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving. De wet biedt daarvoor handvatten, maar veel inkleuring wordt overgelaten aan gemeenten. Daarom moet de gemeenteraad voor elk van de 9 speerpunten keuzes maken, als vertrekpunt voor de lokale invulling van de Omgevingswet. Die keuzes zijn niet 'uit te rekenen' maar worden gemaakt met de kennis, inzichten en ervaringen van nu. Morgen kan de wereld er anders uitzien en is het wellicht nodig de keuzes opnieuw te maken. Daarom spreken we van [vertrekpunten](#); vanaf het punt waar we nu staan en met het vizier op het ideale beeld maken we nu vooralsnog een bepaalde keuze over de inrichting van het stelsel. Van daaruit vertrekken we. Zodra op enig moment blijkt dat we de keuze bij moeten stellen dan doen we dat.

Om tot de vertrekpunten te komen, is het nodig om met elkaar in gesprek te gaan. Als gemeenteraad, maar ook vanuit de organisatie, met het college en de samenleving. Hiervoor wordt een traject voorbereid in het project “leidende principes” dat in het invoeringsprogramma is opgenomen. Dit traject zal qua proces in het eerste half jaar van 2019 met de Raadswerkgroep Omgevingswet worden afgestemd. Uiteindelijk is het de bedoeling dat de Gemeenteraad **maart 2020** een aantal leidende principes vaststelt. Deze leidende principes geven een globaal antwoord op de vraag hoe Dronten wil dat het stelsel eruitziet en geven richting aan de verdere implementatie van de Omgevingswet. Deze leidende principes zullen daarmee ook een belangrijk sturingsinstrument worden van het invoeringsprogramma dat belast is met de invoering van de Omgevingswet. De leidende principes worden bepaald door in gesprek met genoemde partijen een (globaal) antwoord te geven op de volgende vragen:

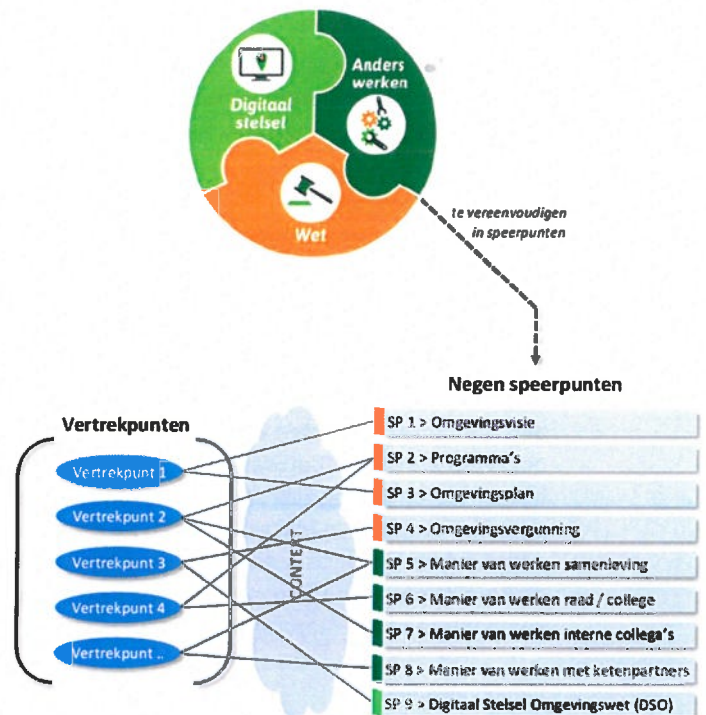
1. Wat voor gemeente wil Dronten zijn als het gaat om de fysieke leefomgeving? Hoe Dronten zich verhouden tot de samenleving?
Hierbij vormen reeds vastgestelde documenten de basis zoals de visie op dienstverlening, de overgenomen aanbevelingen met betrekking tot het rekenkameronderzoek inwonersparticipatie en het coalitieakkoord.
2. Hoe willen we in Dronten met elkaar omgaan?
Hoe vinden we dat initiatiefnemers, belanghebbenden, bevoegde gezagen met elkaar om moeten gaan? Welke relatie vinden we gewenst? Waar en wanneer hoeveel participatie? Wat is het gewenste samenspel? Hierbij zal de visie op inwonersparticipatie die door de Raad zal worden vastgesteld een belangrijke rol spelen.
3. Wat is de best bij Dronten passende regelregime?
Wil Dronten vooral sturen op doelen en vooral de samenleving aan zet krijgen of willen we vooral sturen door het voorschrijven van concreet uitgewerkte maatregelen? Hoeveel ruimte creëren we door minder regels te stellen? Hoeveel belang hechten we aan de mogelijkheid op per situatie maatwerk te leveren?

Naast de wensen van de gemeente en de samenleving, geeft de wetgever voor elk van de speerpunten een aantal verplichte ‘fabrieksinstellingen’ mee. Deze zullen we ook in beeld moeten brengen. Daarnaast heeft de wetgever een aantal wensen:

- dat het nieuwe stelsel het op vier punten beter doet (verbeterdoelen)
- dat er andere bestuurscultuur komt
- dat enkele centrale uitgangspunten worden gehanteerd

In hoeverre gaat Dronten daarin mee? De doelen van de wetgever zijn immers geen doel op zich!

De werkwijze bij de totstandkoming van de visie en themaplannen van het sociaal domein zijn de inspiratiebron voor de werkwijze die we hanteren om bij alle partijen antwoorden op deze vragen op te halen. Daarbij gaan we allereerst met de **werkgroep van de Raad** in gesprek om te bepalen in welke mate en manier waarop we met de samenleving in gesprek gaan. Uiteindelijk stelt de gemeenteraad de leidende principes vast.

4.1.2 Project Instrumenten

Binnen het project Instrumenten in het invoeringsprogrammaplan Omgevingswet, wordt gewerkt aan het opleveren van de vier kerninstrumenten:

- Omgevingsvisie
- Omgevingsprogramma
- Omgevingsplan
- Omgevingsvergunning

Omgevingsvisie

De omgevingsvisie moet van de wetgever uiterlijk 1 januari 2024 zijn vastgesteld door de gemeenteraad. De leidende principes die eind 2019 worden vastgesteld, zullen de basis vormen van een nader deze omgevingsvisie, waarin de Raad aangeeft hoe Dronten om wil gaan met de fysieke leefomgeving. Wat beschermen en benutten we? Wat is onze ambitie? De gemeente inventariseert de lokale opgaven/wensen/initiatieven, formuleert daar beleid voor en geeft daarmee de richting aan waarin de lokale fysieke leefomgeving zich zou moeten ontwikkelen. Daarin zijn trends en ontwikkelingen relevant en spelen politieke voorkeuren een rol. In 2020 zal door de gemeenteraad bepaald worden op welke termijn hij een omgevingsvisie wil vaststellen. Als de omgevingsvisie is vastgesteld, kan het college daarna besluiten óf en zo ja met welke **omgevingsprogramma's** de visie verder wordt uitgewerkt. Daarbij is de dialoog met de gemeenteraad uiteraard onmisbaar.

Omgevingsplan

Het Omgevingsplan bundelt straks álle regelgeving die in Dronten geldt voor de fysieke leefomgeving. Dit is een hele klus, die uiteindelijk op 1 januari 2029 afgerond moet zijn. Dan moet het Omgevingsplan door de gemeenteraad vastgesteld zijn. Omdat we vanaf 1 januari 2021 (als de wet in werking treedt) niet zonder regels kunnen, heeft de wetgever besloten dat alle huidige bestemmingsplannen samen met diverse Rijksregels vanaf dat moment “omgevingsplan” heten. We krijgen dan een situatie waarin we een nieuwe wet hebben, maar met “oud” instrumentarium. In de komende periode worden al zoveel mogelijk stappen gezet om huidige bestemmingsplannen, waar mogelijk, te harmoniseren zodat we een zo werkbaar mogelijke situatie creëren voor de organisatie en vooral duidelijkheid te kunnen bieden aan initiatiefnemers. In 2020 zal aan de gemeenteraad een voorstel voor een tijdpad worden gedaan voor het opstellen van het Omgevingsplan.

Vooruitlopend op de vaststelling van het Omgevingsplan, is het van belang om de regelgeving over de fysieke leefomgeving, die de gemeente Dronten op dit moment is talloze verordeningen heeft staan, te bundelen in 1 verordening. Daarmee wordt een eerste slag gemaakt in het creëren van overzicht, zowel voor de initiatiefnemer als voor de gemeente. De verordening moet voor 1/1/2021 worden vastgesteld door de gemeenteraad. Het betreft in eerste instantie een bundeling van huidige regelgeving. Na 2021 zal een inhoudelijke verbeterslag worden gemaakt. Uiteindelijk zullen de regels uit de verordening fysieke leefomgeving onderdeel worden van het definitieve Omgevingsplan. Op welke termijn dat aan de orde is, zal worden meegenomen in het tijdpad voor het opstellen van het Omgevingsplan.

Omgevingsvergunning

Vanaf 1 januari 2021 gelden direct de nieuwe eisen voor het kunnen aanvragen van een Omgevingsvergunning. De wettelijke termijn voor het beslissen op een vergunningsaanvraag wordt 8 weken (i.p.v. de huidige 26 weken). Het inrichten van dit proces, zowel inhoudelijk als qua ICT (DSO), is met name een bedrijfsvoeringstechnische aangelegenheid waarvoor het management binnen de organisatie verantwoordelijk is. De vraag voor welke activiteiten een vergunning nodig is, zal uiteindelijk wél door de Raad moeten worden beantwoord in het Omgevingsplan.

In de wet is vastgelegd dat de gemeenteraad vóór 1/1/2021 een adviescommissie ruimtelijk kwaliteit aanwijst. Deze adviescommissie heeft tot taak te adviseren over de aanvragen omgevingsvergunning voor een rijksmonument. Daarnaast kán de adviescommissie ook over andere onderwerpen adviseren indien deze onderwerpen daar worden belegd, zoals welstand. Op dit moment is de Stichting Oversticht belast met deze

taken voor de gemeente Dronten. Het is echter nodig deze taken opnieuw te beleggen middels een raadsbesluit.

4.1.3 Project Manier van werken

Om ervoor te zorgen dat alle spelers binnen de Omgevingswet denken en handelen in de geest van de Omgevingswet, is binnen het invoeringsprogrammaplan een project “manier van werken” ingericht. Hiervoor is geen duidelijke “deadline” te geven. De manier van werken binnen de Omgevingswet staat ook niet op zichzelf, maar loopt gelijk op met de uitgangspunten van de visie van “Dronten op Koers”, de uitgangspunten van de visie op dienstverlening, visie op inwonersparticipatie (nog vast te stellen door de Raad). Binnen dit project zal aandacht moeten zijn voor zaken zoals houding en gedrag van medewerkers, opleiding e.d. In dit traject zal ook een koppeling met de gemeenteraad worden gemaakt, via de griffie, voor de zaken die een relatie hebben met de manier van werken van de gemeenteraad. Op welke momenten die aan de orde zal zijn, is op voorhand nog niet duidelijk en is ook afhankelijk van de ideeën die de Raad daar zelf over heeft gedurende het invoeringstraject.

Participatie

Participatie is een belangrijk onderdeel van de Omgevingswet. De gemeente is verplicht om participatie toe te passen bij het opstellen van de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan. De manier waarop zij dit doet, is vormvrij.

Ook participatie door de initiatiefnemer zelf wordt in de Omgevingswet gestimuleerd. Via een amendement is in de wet opgenomen dat de gemeenteraad gevallen kan aanwijzen waarin hij participatie door de initiatiefnemer verplicht stelt. Dit kan alléén in situaties waarbij initiatieven niet binnen de reguliere kaders van het Omgevingsplan passen (zogenaamde buitenplanse Omgevingsplanactiviteiten). Een voorstel hiervoor zal naar verwachting in het derde kwartaal 2020 aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Voor initiatieven die wel binnen het Omgevingsplan passen kan de gemeente participatie weliswaar stimuleren, maar niet afdwingen.

Daarnaast is via een motie bij de behandeling van de Invoeringswet Omgevingswet in de Eerste Kamer bepaald dat de gemeenten verplicht worden om participatiebeleid op te stellen. Op dit moment (maart 2020) wordt onderzocht op welke manier dit beleid vorm moet krijgen en op welke wijze college en raad hierbij betrokken moeten worden.

4.1.4 Project DSO

Binnen het invoeringsprogramma is het projectteam DSO belast met de aansluiting op de landelijke voorziening DSO die door het Rijk wordt opgeleverd. Tevens moet dit projectteam ervoor zorgen dat omgevingsdocumenten van Dronten ontsloten kunnen worden. Het project DSO is niet zozeer leidend in de invoering van de Omgevingswet, maar eerder volgend op de inhoudelijke keuzes die er gemaakt worden. Vanuit het Rijk is aangegeven dat het DSO in 2024 optimaal moet functioneren. Vooralsnog zullen er aan de gemeenteraad geen inhoudelijke keuzes worden voorgelegd rondom het DSO omdat het met name om bedrijfsvoeringstechnische zaken gaat. Wel kan het zo zijn dat een aantal randvoorwaarden rondom de ICT structuur binnen de gemeente Dronten ingevuld moeten worden voor een goed functionerend DSO, zoals het zaakgericht werken. Waarschijnlijk dat de gemeenteraad op deze randvoorwaardelijke zaken om een uitspraak wordt gevraagd of gevraagd wordt om middelen vrij te maken.

4.1.5 Oefenprojecten

Behalve in projectteams met specifieke opdrachten, bereiden we ons ook voor door met reële opgaven uit de huidige uitvoeringspraktijk te gaan oefenen. Dit kunnen kleine projecten zijn met een korte doorlooptijd, vooral gericht op de uitvoering, maar ook grotere projecten, zoals de aanpassing van een bestemmingsplan die we meteen “Omgevingswet proof” maken. Niet bij elk oefenproject zal de Raad betrokken zijn. Als er wel bestuurlijke besluitvorming wordt gevraagd, zal duidelijk moeten worden aangegeven bij de Raad op welke wijze het project een bijdrage levert aan de invoering van de Omgevingswet en wat dat ook betekent voor besluitvorming door de Raad. Daarnaast kan de Raad ook zelf keuzes maken om met bepaalde projecten te

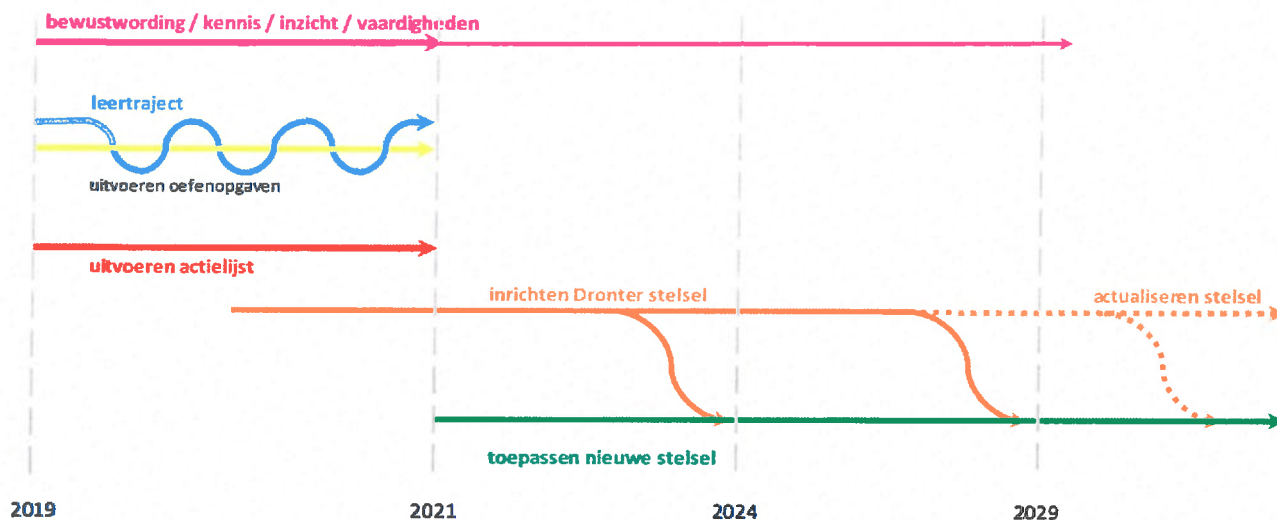
oefenen, bijvoorbeeld met het stellen van kaders voor participatie of het bieden van meer ruimte in een bestemmingsplan. Hierbij kan desgewenst vanuit de organisatie ondersteuning worden geboden.

4.2 Welke tijdspad kiezen we?

Hieronder schetsen we een tijdspad van de elementen waarbij de gemeenteraad betrokken is.

Wat	Wanneer	Wie	Opmerkingen
Vaststellen invoeringsprogrammaplan Omgevingswet	April 2019	B&W, ter info aan Raad	
Vaststellen plan van aanpak werkgroep Omgevingswet	Juni 2019	Gemeenteraad	
Vaststellen van middelen voor invoering Omgevingswet 2020	Mei 2020 bij kadernota	Gemeenteraad	
Vaststellen wijze van participatie van de samenleving bij project leidende principes	Juni 2019	Werkgroep gemeenteraad?	
Ophalen van input voor leidende principes bij Raad, college, organisatie, samenleving	Juli – december 2019	Projectteam leidende principes	
Vaststellen leidende principes	Maart 2020	Gemeenteraad	
Vaststellen van gewenst vervolgtraject voor opstellen omgevingsvisie (o.b.v. vastgestelde leidende principes)	Q2 2020	College (proces) Raad (inhoud)	Uiterlijk 1/1/2024 moet omgevingsvisie conform wet zijn vastgesteld.
Vaststellen van gewenst traject voor opstellen omgevingsplan	Q2 2020	College (proces) Raad (inhoud)	Uiterlijk 1/1/2029 moet omgevingsplan conform wet zijn vastgesteld. Op 1/1/2021 ontstaat een omgevingsplan van rechtswege (bundeling van o.a. huidige bestemmingsplannen)
Vaststellen van middelen voor invoering Omgevingswet 2021 en verder	Mei 2020 bij kadernota	Gemeenteraad	
Besluit over al dan niet vaststellen Omgevingsprogramma	Na vaststelling omgevingsvisie	B&W	Niet verplicht
Vaststellen verordening fysieke leefomgeving	Q4 2020	Gemeenteraad	Verwachting is december 2020
Aanwijzen adviescommissie ruimtelijke kwaliteit	Q4 2020	Gemeenteraad	Verwachting is oktober 2020
Aanwijzen van gevallen waarin participatie door initiatiefnemer verplicht is	Q4 2020	Gemeenteraad	Verwachting is november 2020
Bewustwording, kennis op doen, inzicht krijgen, vaardigheden ontwikkelen	2019 - 2021	B&W, Raad, werkgroep Raad, organisatie	
Doorontwikkeling van kennis, inzicht, vaardigheden	2021-2029	B&W, Raad, werkgroep Raad, organisatie	
Proberen & leren a.d.h.v. oefenopgaven. Daarbij zoveel mogelijk leren-in-het-werk met reële opgaven	2019 - 2021	Organisatie	Indien oefenprojecten worden gekozen die bestuurlijke besluitvorming vereisen zijn ook B&W en Raad aan zet

Schematisch ziet dit er globaal zo uit:

Naast de inzet die er van de Raad nodig is op de onderwerpen zoals hierboven genoemd, is er vanuit de organisatie veel capaciteit nodig in 2019 en 2020 om te kunnen voldoen aan de wettelijke eisen die vanaf 1/1/2021 gelden. Dit betreft vaak bedrijfsvoeringstechnische aspecten waarover de Raad geen besluit hoeft te nemen. Om wel inzichtelijk te maken om welke zaken het gaat, is in bijlage 1 een overzicht opgenomen. Dit overzicht is gebaseerd op de zogenaamde "roadmap" die de VNG heeft ontwikkeld om duidelijk te maken welke acties noodzakelijk c.q. verplicht zijn.

4.3 Inzet van mensen en middelen

De gemeenteraad is via de reguliere P&C cyclus eindverantwoordelijk voor het beschikbaar stellen van middelen die nodig zijn om tot het optimale Dronter stelsel te komen. De Raad neemt via deze cyclus besluiten over invoeringskosten en vanaf 2021 ook over de structurele uitvoeringskosten.

Bijlage 1: Noodzakelijke acties

Implementatie-acties	Urgentie	Actiehouder
Waar nodig nieuwe processen ontwerpen en implementeren.	z.s.m.	Project Instrumenten (vergunning)
Samen met uitvoeringsorganisaties afspraken maken over toezicht, handhaving en vergunningsprocedure onder de Omgevingswet.	z.s.m.	Project Instrumenten (onderdeel vergunning) ism regio
Waar nodig systemen aanpassen op gewijzigde manier van werken.	z.s.m.	Project DSO, voortvloeiend uit 19.01 en 19.02)
Nadenken over financiering van de handhavingstaak, als dat niet meer mag/kan via leges e.d.	z.s.m.	Programmateam ism TM VHV
Burgers en bedrijven op de hoogte brengen van de nieuwe procedure(s) en indieningsvereisten (w.o. participatie).	uiterlijk Q4 2020	Communicatieadviseur vanuit programmateam
Bevoegd gezag is in staat om vergunningaanvragen te beoordelen volgens het participatieproces.	Uiterlijk Q4 2020	Project Instrumenten (vergunning)
Bepalen van de eigen gemeentelijke digitaliseringsopgave gekoppeld aan de Omgevingswet.	uiterlijk z.s.m.	Project DSO
Invoeringsprogrammaplan vastgesteld.	Uiterlijk april 2019	College
Visie op dienstverlening bepaald.	gereed	Gemeente
Verwerven van de benodigde functionaliteit voor het aansluiten op DSO-LV.	uiterlijk Q1 2020	Project DSO
Aansluiten op DSO-LV.	uiterlijk Q2 2020	Project DSO
De OW is in de begroting opgenomen/verwerkt.	uiterlijk Q3 2020	Programmateam
Elke gemeente heeft een initieel omgevingsplan (bestemmingsplannen gedigitaliseerd).	uiterlijk Q4 2020	Project Instrumenten (omgevingsplan) ism project DSO
Elke gemeente is in staat het initiële omgevingsplan te wijzigen, ook via het DSO-LV.	uiterlijk Q4 2020	Project DSO ism project Instrumenten
Motivatatie hoe het participatietraject eruit komt te zien (aan voorkant betrekken en vooraf motiveren).	uiterlijk Q4 2020	Project manier van werken ism project Instrumenten (omg plan)
Motivatatie hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere overheden zijn betrokken bij de voorbereiding en wat met de uitkomsten is gedaan (motiveringsplicht participatie).	uiterlijk Q4 2020	Project Instrumenten (omg plan, omg visie)
Ontwerpen en implementeren van het proces "aanpassen/wijzigen omgevingsplan".	uiterlijk Q4 2020	Project instrumenten (omg plan)
Ontwerpen en implementeren van het proces "publiceren van een aangepast/gewijzigd omgevingsplan".	uiterlijk Q4 2020	Project DSO
Praktijkproeven omgevingsplan.	uiterlijk Q4 2020	VNG i.s.m. gemeente
Elke gemeente (en gemeentelijke uitvoeringsorganisatie) is "klaar" voor de nieuwe vergunningprocedure.	uiterlijk Q4 2020	Project Instrumenten en project DSO
Samen met ketenpartners nieuwe procedure voor complexe zaken "van 26 naar 8 weken (en integraal)" ontwerpen en implementeren.	uiterlijk Q4 2020	Project instrumenten (vergunning) ism regio

Samen met ketenpartners nieuwe procedure voor eenvoudige zaken die nu ook al 8 weken duren integraal maken en implementeren.	uiterlijk Q4 2020	Project instrumenten (vergunning) ism regio
Samen met uitvoeringsorganisaties terzake relevante processen e.a. afstemmen op het buiten de deur zetten van de technische toets (de "knip").	uiterlijk Q4 2020	Gemeenten i.s.m. ketenpartners
Zorgen dat gemeente "klaar" is voor rol als 'uitvoeringsorganisatie'.	uiterlijk Q4 2020	Project Instrumenten
Elke gemeente heeft het regelbeheer op orde en is in staat vragenbomen en toepasbare regels te maken en te wijzigen.	uiterlijk Q4 2020	Project DSO ism Instrumenten en communicatie
Regelbeheer inrichten en implementeren.	uiterlijk Q4 2020	Project DSO
Burgers en bedrijven zijn op de hoogte van de nieuwe indieningsvereisten (w.o. participatie).	uiterlijk Q4 2020	Communicatie ism project instrumenten
Burgers en bedrijven kunnen voor topactiviteiten checken of er een vergunning nodig is.	uiterlijk Q4 2020	Project DSO ism project Instrumenten
Praktijkproeven omgevingsvergunning.	uiterlijk Q4 2020	VNG i.s.m. gemeente
Toezicht & Handhaving zijn afgestemd op het werken met de Omgevingswet, inclusief de "knip", "eens bevoegd gezag, altijd bevoegd gezag" e.a..	uiterlijk Q4 2020	Project instrumenten en project DSO i.s.m. ketenpartners
Monitoring & evaluatie vinden plaats conform Omgevingswet.	uiterlijk Q4 2020	Project instrumenten
Inrichten van de volgens de OW verplichte monitoring & evaluatie(s).	uiterlijk Q4 2020	Project Instrumenten
Elke gemeente heeft haar eigen gemeentelijke OW-digitaliseringsopgave bepaald en ingevuld.	uiterlijk Q4 2020	Project DSO
Content voorbereiden voor DSO-LV (zoals vragenbomen desgewenst).	uiterlijk Q4 2020	Project DSO ism project Instrumenten
Invullen van de overige activiteiten in de digitaliseringsopgave gekoppeld aan de Omgevingswet (w.o. aanpassen andere systemen op werken met/conform de Omgevingswet, bijvoorbeeld a.g.v. nieuwe regelgeving).	uiterlijk Q4 2020	Project DSO
Zaakgericht werken is OW-proof.	uiterlijk Q4 2020	Team IMF ism programmteam
De kwaliteit van data is op orde.	uiterlijk Q4 2020	Team IMF ism programmteam
Privacy & informatieveiligheid zijn geborgd en OW-proof.	uiterlijk Q4 2020	Team IMF ism programmteam
Archivering is OW-proof.	uiterlijk Q4 2020	Team IMF ism programmteam
De mindset & de skills van bestuur en ambtelijk apparaat zijn OW-proof.	uiterlijk Q4 2020	Project manier van werken
De nieuwe manier van werken is gecommuniceerd, zowel intern als extern.	uiterlijk Q4 2020	Programmteam (communicatieadviseur)
Elke gemeente heeft de risico's gekoppeld aan de invoering van de Omgevingswet in kaart en heeft in dit kader het risicomanagement op orde.	uiterlijk Q4 2020	Programmteam (ism financieel adviseur)

Bijlage 2 Achtergrondinformatie

Via een e-mail vanuit de griffie is op 12-3-2019 informatie gestuurd waarin werd aangegeven welke informatiebronnen voor raadsleden interessant zijn met het oog op de Omgevingswet. Ze worden hieronder nogmaals genoemd:

Leerplatform raadsleden

Het leerplatform voor raadsleden is ontwikkeld in samenwerking tussen de VNG, de Nederlandse vereniging voor raadsleden, de vereniging voor griffiers en het ministerie van Bzk. Het leerplatform biedt modules aan over verschillende onderwerpen en bevat ook een module 'Omgevingswet'. Aan te bevelen voor raadsleden die vanuit hun rol meer willen weten van de Omgevingswet.

<https://www.leerplatformraadsleden.nl/>

Programma 'Aan de slag met de Omgevingswet'

Het Programma Aan de slag met de Omgevingswet is een samenwerkingsverband van gemeenten (VNG), provincies (IPO), waterschappen (UvW) en het Rijk. Het programma ondersteunt overheden, maatschappelijke partners, bedrijven, initiatiefnemers en belanghebbenden om te kunnen werken met de wet. Hier is over het algemeen de meest actuele informatie over de Omgevingswet te vinden.

<http://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/>

VNG

Speciaal voor raadsleden:

<https://vng.nl/invoering-omgevingswet-menu-voor-raadsleden>

Algemene informatie over de Omgevingswet:

<https://vng.nl/onderwerpenindex/ruimte-en-wonen/omgevingswet>

Omgevingswetportaal

Website van de rijksoverheid met informatie over de Omgevingswet.

<https://www.omgevingswetportaal.nl/>

Handreiking voor rekenkamercommissies

In deze handreiking is onder andere informatie te vinden over de kaderstellende rol van de Raad.

<http://participatie-praktijk.nl/wp-content/uploads/2018/04/Handreiking-Omgevingswet-voor-rekenkamercommissies.pdf>